

2024-10-31
S2024/01921 (delvis)**Socialdepartementet**Folkhälsomyndigheten
171 82 SolnaSocialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag om nationell uppföljning inom området vårdhygien och vårdrelaterade infektioner

Regeringens beslut

Regeringen ger Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten i uppdrag att tillsammans föreslå hur viss information om vårdhygieniska rutiner, riskfaktorer och vårdrelaterade infektioner ska dokumenteras, sammanställas och tillgängliggöras lokalt, regionalt och nationellt. Syftet är att möjliggöra nationellt aggregerad data inom området vårdhygien och vårdrelaterade infektioner. I uppdraget ingår att analysera vad som behövs för att på sikt kunna sammanställa aggregerad information av nytta för både kommun, region och stat.

Redovisningen av uppdraget ska bl.a. innefatta en beskrivning av nuläge, förslag på insatser samt en beräkning av kostnader för berörda aktörer för sådana insatser och system.

Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten ska när uppdraget utförs informera och inhämta synpunkter från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), professionsorganisationer och relevanta delar av den nationella kunskapsstyrningen. Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten ska i frågor som rör digitalisering, interoperabilitet och digital infrastruktur samverka med E-hälsomyndigheten. Vidare ska dialog föras med Utredningen om stärkt framtida smittskydd (S 2023:08) i relevanta delar.

Socialstyrelsen ska vara administrativt sammanhållande för genomförande och redovisning av uppdraget. Myndigheterna ska senast den 1 mars 2025 lämna en gemensam muntlig delredovisning av uppdraget till Regeringskansliet (Socialdepartementet) med preliminära förslag och

kostnadsuppskattningar. Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten ska senast den 30 juni 2025 lämna en gemensam skriftlig slutredovisning till Regeringskansliet (Socialdepartementet). Redovisningen av uppdraget ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Ärendet

Information om läget i Sverige vad gäller vårdrelaterade infektioner och vårdhygienarbete har under lång tid baserats på nationella patientsäkerhetsmätningar (markörbaserad journalgranskning och punktprevalensmätningar) som publicerats av SKR och som tidigare möjliggjort tillgång till nationella data inom området vårdhygien och vårdrelaterade infektioner. Mätningarna har varit ett verktyg i arbetet för att förebygga antibiotikaresistens och vårdrelaterade infektioner i slutenvård. Genom punktprevalensmätningarna fick beslutsfattare och sjukvårdspersonal tillgång till lokal, regional och nationell data som sedan har kunnat användas för utvecklings- och förbättringsarbeten.

Mätningar och resultat kan finnas tillgängliga i regioner och kommuner, men möjligheten till nationellt aggregerad information saknas i nuläget eftersom sådan sammanställd data sedan 1 januari 2024 har upphört. Det finns dock ett fortsatt behov av att samla in sådan information för att ge en lägesbild av arbetet i Sverige. Det är av betydelse exempelvis för att kunna följa upp Svensk strategi mot antibiotikaresistens, de grundläggande förutsättningarna för säker vård, fokusområden i Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet, samt för att delta i internationella jämförelser.

Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten har i nuläget ett delat ansvar för vårdhygienarbete. Utredningen om stärkt framtida smittskydd (S 2023:08) har bl.a. i uppdrag att analysera och föreslå hur ett nationellt samordningsansvar för vårdhygienfrågor bör utformas. Uppdraget ska i denna del redovisas senast den 30 januari 2026 (dir. 2024:88). Av 21 § förordningen (2021:248) med instruktion för Folkhälsomyndigheten framgår att myndigheten ska verka för en minskad smittspridning och resistensutveckling genom att samla in, analysera och aktivt förmedla kunskap i frågor som rör antibiotikaresistens och annan antimikrobiell resistens samt i frågor som rör vårdrelaterade infektioner och vårdhygien. Av förordningen (2015:284) med instruktion för Socialstyrelsen framgår att Socialstyrelsen är förvaltningsmyndighet för frågor som rör hälso- och sjukvård, tandvård och socialtjänst.

Regeringen gav den 24 september 2024 Socialstyrelsen i uppdrag att sprida information till verksamheter inom äldreomsorgen om vikten av basala hygienkrav och rutiner samt följa upp efterlevnaden av myndighetens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:44) om smittförebyggande åtgärder i vissa verksamheter enligt socialtjänstlagen (2001:453) och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg med fokus på äldreomsorgen. Arbetet är även angeläget för att förhindra infektioner och begränsa antibiotikaresistens.

Dessa områden är av betydelse för uppdraget.

Uppdraget är en del av regeringens satsningar på området nationell digital infrastruktur för hälso- och sjukvård som samordnas av E-hälsomyndigheten. Arbetet är även en del av arbetet med att genomföra Svensk strategi mot antibiotikaresistens för åren 2024 och 2025.

På regeringens vägnar

Acko Ankarberg Johansson

Tilde Eriksson

Kopia till

Statsrådsberedningen

Socialdepartementet/SOF och SAM

Finansdepartementet/BA, K och SFÖ

Utbildningsdepartementet/UH

Arbetsmarknadsdepartementet/JÄM

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/LB DL

E-hälsomyndigheten

Sveriges Kommuner och Regioner

Utredningen om stärkt framtida smittskydd (S 2023:08)